

مگامال‌ها

و مجتمع‌های بزرگ

تجاری در تهران

مطالعه‌ای جامعه‌شناختی

عباس کاظمی

مسرت امیرابراهیمی

www.ketab.ir

سرشناسه	:	کاظمی، عباس، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	:	مگامال‌ها و مجتمع‌های بزرگ تجاری در تهران؛ مطالعه‌ای جامعه‌شناختی / نویسندگان عباس کاظمی، مسرت امیرابراهیمی.
مشخصات نشر	:	تهران: شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۶۶۶ص: جدول (رنگی)، نمودار (رنگی).
شابک	:	۹۰۰۰۰۰ ریال: ۳-۶۳-۷۵۰۲-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. [۶۳۹] - ۶۵۵
یادداشت	:	نمایه.
موضوع	:	مراکز خرید — ایران — تهران مراکز خرید — مدیریت مراکز خرید — ایران — تهران — جنبه‌های اجتماعی مراکز خرید — برنامه‌ریزی
موضوع	:	Shopping Centers -- Iran -- Tehran Shopping Centers -- Management Shopping Centers -- Social aspects -- Iran -- Tehran Shopping Centers -- Planning
شناسه افزوده	:	امیرابراهیمی، مسرت، ۱۳۳۵ -
شناسه افزوده	:	شهرداری تهران. مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
شناسه افزوده	:	Tehran Municipality. Tehran Urban Planning and Research Center
رده بندی کنگره	:	HF۵۴۳۰
رده بندی دیویی	:	۶۵۸/۸۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۵۲۴۴۱۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:	فیبا

www.ketab.ir

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

مگامال‌ها و مجتمع‌های بزرگ تجاری در تهران؛ مطالعه‌ای جامعه‌شناختی
 نویسندگان: عباس کاظمی (هیأت علمی مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی)، مسرت امیرابراهیمی
 صفحه‌آرایی و طراحی جلد: مؤسسه فرهنگی و هنری نگاه نو تهران
 نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 بها: ۹۰۰۰۰۰ ریال
 ناشر: انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
 شابک: ۳-۶۳-۷۵۰۲-۶۲۲-۹۷۸
 کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: خیابان شریعتی، خیابان پل رومی، خیابان شهید اکبری، نبش خیابان آقابزرگی، شماره ۳۲
 کدپستی: ۱۹۶۴۶۳۵۶۱۱
 تلفن: ۲۲۳۹۲۰۸۲
 rpc.tehran.ir
 info.rpc@tehran.ir

فهرست مطالب

۱	سخن نخست
۳	پیش گفتار
۵	فصل اول: مقدمه
۱۱	فصل دوم: چشم انداز نظری
۳۹	فصل سوم: روش شناسی
۵۹	فصل چهارم: پیش روی مراکز خرید در آسیا
۱۲۱	فصل پنجم: اقتصاد سیاسی خودگردانی تهران: از مستغلات شهری تا مراکز تجاری
۱۹۷	فصل ششم: گونه شناسی مراکز خرید در شهر تهران
۲۲۹	فصل هفتم: تحول فرهنگ خرید در بین شهروندان تهرانی
۲۹۹	فصل هشتم: اتنوگرافی محله محور
۴۸۱	فصل نهم: اتنوگرافی مجتمع های تجاری: (کاربر محور)
۵۵۱	فصل دهم: گسترش مجتمع های تجاری و پیامدهای آن
۶۱۱	فصل یازدهم: نتیجه گیری
۶۳۹	منابع
۶۵۷	نمایه

پیش گفتار

کتابی که در دست دارید، پژوهشی است با عنوان «مطالعه ابعاد فرهنگی و اجتماعی مگامال‌ها و مراکز خرید» که طی حدود سه سال انجام شده است و اکنون که دو سال از اتمام فرایند تحقیق می‌گذرد و به مرحله انتشار رسیده است، تحقیق حاضر ابعاد متفاوتی از توسعه مراکز خرید و مگامال‌ها را در دهه ۱۳۹۰ هدف مطالعه خود قرار داده و تلاش شده است قلمروها و حدود این توسعه را روشن سازد و همین‌طور ابعاد مختلف فرهنگی و اجتماعی این توسعه را در حد بضاعت خود کاوش کند. این تحقیق بدون کمک گستره متنوعی از محققان و دستیاران تحقیق ممکن نمی‌شده است. به این ترتیب، می‌کوشیم از افرادی که به گونه‌ای در این کار عظیم در کنار ما بوده‌اند، قدردانی کنیم. دکتر زینب حسن‌پور در بخش تحلیل آماری در کنار ما بودند، آقای روزبه شهرستانی در بخش جی‌آی‌اس، مهندس حقیقی کار نمونه‌گیری را به عهده داشته‌اند، خانم وجهیه جوادی‌نیا جدای از هماهنگی کلی و ستادی، در بخش مدیریت جمع‌آوری اطلاعات، خانم دکتر نفیسه حصارکی و دکتر معصومه احمدی در بخش ادبیات خارجی و آسیایی، دکتر حامد طاهری کیا و خانم اعظم صوفیانی در انجام مصاحبه با متخصصان مختلف اجرایی و دانشگاهی، خانم‌ها سمانه سمیع، فروغ عزیزی، سولماز سپهری، نیک‌زاد زنگنه و آقای احسان لطفی در بخش گزارش‌های اتنوگرافیک و مشاهده یک‌ساله مجتمع‌های تجاری و مجموعه عظیمی از پرسشگران که به‌سختی در میدان تحقیق حضور یافتند، ما از همه این عزیزان تشکر می‌کنیم. شرکت نقش کلیک و به‌طور خاص آقای اردشیر گراوند

وقتی که روشن شد داده های مرکز آمار از محله هایی که مراکز خرید در آنجا واقع شده بود، مملو از اشتباه بود، سخاوتمندانه داده های صحیح را در اختیار ما قرار دادند.

آقای هادی آقاجان زاده، دو کار مهم برای این تحقیق انجام دادند، اول اینکه نقش مهمی در تدوین فصل اقتصاد سیاسی خودگردانی تهران داشته اند و دوم اینکه کلیه فصول این کتاب را پیش از چاپ خوانده اند و مورد ویرایش محتوایی قرار داده اند.

از آنجا که این تحقیق در مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم انجام شد، باید از مدیر محترم دکتر حسین میرزایی و کارشناسان این مرکز که بی دریغ در کنارمان بودند به طور خاص بخش های مالی و همین طور بخش ستادی آقای احمد ملکوتی نیز تشکر کنیم. مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهرداری تهران طی این تحقیق چهار مدیر را از سر گذرانده است و ما باید سپاسگزار هر چهار نفر باشیم آقایان دکتر نگهداری، دکتر بصیرت، دکتر جواد یگانه و دکتر بوچانی. همین طور تعداد زیادی از محققان و کارشناسان مرکز مطالعات و برنامه ریزی در کنار ما بودند از جمله دکتر سبحان یحیایی و خانم دکتر قریشی از کارشناسان انتشارات مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهرداری تهران و به خصوص از مدیریت محترم آن مهشین شاه حسینی تشکر می کنیم. بسیار متأسفیم که اسامی بسیاری از آن ها از قلم افتاده است.

این پژوهش طی دوره سه ساله، سه ناظر علمی داشته است. دکتر یوسف اباذری در ابتدای کار از ما جدا شدند، اما همان چند ماه اول با نظرات راهگشای شان نقش خود را بر سیمای این تحقیق زده اند. دکتر ابراهیم توفیق تا انتهای کار با دقت نظرات راهگشای شان را به ما دادند و تلاش شد حداکثر استفاده را از این نظرات داشته باشیم و دکتر میثم سفرچی بر صفحه صفحه این گزارش نظراتشان را ارائه کردند و صد حیف وقتی این کتاب منتشر می شود، ایشان دیگر در کنار ما نیستند.

عباس کاظمی و مسرت امیر ابراهیمی

اردیبهشت ۱۴۰۰